

Návrh jednotného postupu tvorby normatívov priestorovej, materiálnej a prístrojovej vybavenosti

Kvalita odborného vzdelávania a prípravy je podmienená viacerými faktormi. Nevyhnutnosťou sú adekvátne podmienky, v ktorých prebieha teoretické i praktické vyučovanie. Minimálne požiadavky priestorovej, materiálnej a prístrojovej vybavenosti škôl, školských zariadení, stredísk praktického vyučovania a pracovísk praktického vyučovania pre výučbu konkrétneho študijného/učebného odboru a jeho zameraní vymedzuje normatív priestorového, materiálneho a prístrojového vybavenia škôl, školských zariadení, stredísk praktického vyučovania a pracovísk praktického vyučovania (ďalej len „normatív“).

Tvorba normatívov nie je novým prvkom v odbornom školstve. Tieto sa vypracúvali aj v minulosti najmä pre praktickú časť odborného vzdelávania a prípravy. V súčasnosti je platných 20 normatívov pre učebné odbory a 34 normatívov pre študijné odbory stredných odborných škôl.

V ich štruktúre sa stretávame s rôznymi prístupmi a postupmi, s rôznym obsahom i rozsahom. Záviseli od predkladateľa normatívu (v minulosti vypracúvali normatívy rezortné ministerstvá, resp. nimi zriaďované inštitúcie, pričom ich postup nebol jednotný), od toho, či je normatív určený študijnému, alebo učebnému odboru. Niektoré normatívy boli vytvorené len pre odborný výcvik, alebo praktickú zložku vzdelávania, niektoré boli zamerané len na prístrojové a materiálne vybavenie, bez vymedzenia požadovaných priestorových podmienok a pod.

V súčasnej dobe už niektoré normatívy nevyhovujú požiadavkám stanoveným v príslušných štátnych vzdelávacích programoch, pokroku v technike a technológiách, či požiadavkám zamestnávateľov. Vo všetkých skupinách odborov na príslušných stupňoch vzdelania (nižšie stredné odborné vzdelanie, stredné odborné vzdelanie, úplné stredné odborné vzdelanie a vyššie odborné vzdelanie) bude potrebné vytvoriť a aktualizovať normatívy pre 569 študijných a učebných odborov a ich zameraní. Okrem toho bude treba vytvoriť normatívy pre učebné a študijné odbory, ktoré sú v súčasnosti v experimentálnom overovaní.

Preto Štátny inštitút odborného vzdelávania (ďalej len „ŠIOV“) pripravil návrh jednotného postupu tvorby normatívov, ktoré na základe § 14 ods. 6 písm. e) zákona č. 596/2003 o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov spracúva Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo školstva“) v spolupráci s obcami, samosprávnymi krajmi, krajskými školskými úradmi, výskumnými ústavmi zriadenými ústrednými orgánmi štátnej správy a s inými právnickými a fyzickými osobami. V zmysle § 5 ods. 3 písm. d) zákona č. 184/2009 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa na tvorbe normatívov priestorovej, materiálnej a prístrojovej vybavenosti podieľa aj vecne príslušná stavovská alebo profesijná organizácia.

Účelom normatívu bude stanoviť základné priestorové, materiálne a prístrojové vybavenie pre konkrétny študijný/učebný odbor a jeho zamerania, resp. určiť základné požiadavky, ktoré musí škola splniť, aby mohla vyučovať daný študijný/učebný odbor a jeho zamerania.

Normatív bude záväzným podkladom pre priestorové, materiálno-technické a prístrojové vybavenie učební, dielní a pracovísk, na ktorých sa uskutočňuje výchovno-vzdelávací proces

v súlade s plnením cieľov štátnych vzdelávacích programov a tiež podkladom pre schvaľovanie vybavenia novovzniknutých učební, dielní a pracovísk odbornej alebo umeleckej praxe, odborného výcviku a praktických cvičení. Predovšetkým bude určený:

- stredným odborným školám a odborným učilištiam, ktoré vyučujú, resp. chcú vyučovať daný študijný/učebný odbor a jeho zamerania ako jeden z hlavných predpokladov realizácie výchovno-vzdelávacieho procesu,
- zriaďovateľom stredných odborných škôl, odborných učilišť, stredísk praktického vyučovania, pracovísk praktického vyučovania a školských zariadení, ktoré zabezpečujú praktické vyučovanie žiakov strednej odbornej školy (t.j. stredísk odbornej praxe a školských hospodárstiev) na vytvorenie podmienok priestorového, materiálneho a prístrojového vybavenia, resp. k jeho obnoveniu, inovácii, prispôsobeniu požiadavkám praxe (požadované nástroje, prístroje, technológie, softvér, ...),
- Štátnej školskej inšpekcii ako normu pre hodnotenie materiálno-technických podmienok stredných odborných škôl pre zavedený odbor vzdelávania,
- zamestnávateľom, profesijným a stavovským organizáciám ako informácia o podmienkach, v ktorých sa uskutočňuje odborné vzdelávanie a príprava,
- ministerstvu školstva ako podklad pre stanovenie finančnej náročnosti daného študijného/učebného odboru a jeho zamerania.

Cieľ materiálu

Cieľom predkladaného materiálu je:

- * zabezpečiť jednotný postup a prístup v tvorbe normatívov,
- * poskytnúť základné informácie o postupe tvorby jednotlivých častí normatívov,
- * ukázať možnosti naplnenia štruktúry normatívov s rešpektovaním špecifik jednotlivých skupín odborov, študijných/učebných odborov a ich zameraní,
- * navrhnúť zloženie pracovných skupín, ktoré budú tvoriť normatívy a postup organizácie ich práce.¹⁾

Prílohy materiálu

Súčasťou materiálu sú tri prílohy:

Príloha č. 1 spracúva v prvej časti metodické postupy pre spracovanie normatívov z hľadiska materiálnej, priestorovej a prístrojovej vybavenosti pre danú skupinu odborov a pre daný odbor vzdelávania a jeho zamerania, praktické odporúčania a návrhy, upozornenia na špecifiká jednotlivých skupín odborov a popis jednotlivých častí normatívu. V druhej časti odporúča postup pri výbere odborníkov do pracovnej skupiny pre tvorbu normatívu, a organizáciu práce na normatíve.

¹⁾ § 14 ods. 6 písm. e) zákona č. 596/2003 o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov a § 5 ods. 3 písm. d) zákona č. 184/2009 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Štruktúra normatívu:

1. Základné údaje
2. Všeobecne záväzné právne predpisy
3. Základné učebné priestory
 - 3.1 Základné učebné priestory pre teoretické vyučovanie
 - 3.2 Základné učebné priestory pre praktické vyučovanie
4. Základné vybavenie učebných priestorov
 - 4.1 Základné vybavenie učebných priestorov pre teoretické vyučovanie
 - 4.2 Základné vybavenie učebných priestorov pre praktické vyučovanie
5. Odporúčané učebné priestory²⁾
 - 5.1 Odporúčané učebné priestory pre teoretické vyučovanie²⁾
 - 5.2 Odporúčané učebné priestory pre praktické vyučovanie²⁾
6. Odporúčané vybavenie učebných priestorov²⁾
 - 6.1 Odporúčané vybavenie učebných priestorov pre teoretické vyučovanie²⁾
 - 6.2 Odporúčané vybavenie učebných priestorov pre praktické vyučovanie²⁾

Príloha č. 2 obsahuje príklady spracovania požiadaviek na učebné priestory a ich vybavenia pre teoretické a praktické vyučovanie.

Príloha č. 3 obsahuje rámcový plán tvorby normatívov stanovený pre roky 2011 – 2013.

²⁾ Kapitoly 5 a 6 nie sú povinnou súčasťou normatívu, ich uvedenie závisí od charakteru odboru vzdelávania a požiadaviek trhu práce v danom odbore.